

Tiesībsarga ziņojuma Pielikums Nr. 1

Vides pieejamības audits

Šis pielikums ir tiesībsarga ziņojuma par 2023. gada 3. janvāra vizīti uz Aizkraukles novada Sproģu grupu dzīvokļiem neatņemama sastāvdaļa.

Saturs

Ēkas raksturojums	3
1. Piekļuve ēkai	4
2. Ieeja	5
3. Sanmezglis	7
4. Virtuve un veļas mazgāšana	8
4.1 Virtuve	8
4.2 Veļas mazgāšanas iespējas	9
5. Istabas	10
6. Orientēšanās telpās	10
7. Pārvietošanās telpās	12
8. Teritorija	12
9. Evakuācija	12
10. Slēdziens	12

Ēkas raksturojums

Esošajā divu stāvu ēkas pirmajā stāvā ir ierīkoti grupu dzīvokļi cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Grupu dzīvokļi veidoti kā kopdzīvojamā ēka ar kopēju virtuvi, sanmezglēm un atpūtas telpām.

Grupu dzīvokļu mājas mērķis ir radīt vidi, lai cilvēki ar dažādu veidu invaliditāti spētu par sevi parūpēties bez personāla atbalsta. Pārvietošanās iespējām ēkā jābūt bez līmeņu maiņām, sanmezglēm jābūt pielāgotiem cilvēkiem ar būtiskiem kustību traucējumiem, iekļūšana ēkā jāparedz bez asistēšanas.

1. Piekļuve ēkai

Pie ēkas ir gluds asfaltēts sagums. Nokļūt līdz tuvējai autobusa pieturai iespējams pa asfaltētu segumu, taču daļa ceļa posma jāveic pa autoceļu (šoseja P73), kur nav izbūvēta ietve, līdz ar to, šajā grupu mājā dzīvojot, cilvēkam ar būtiskiem kustību traucējumiem varētu būt apgrūtināti izmantot sabiedrisko transportu.

2. Ieeja

Pie ieejas ēkā līmeņu starpības pārvarēšanai ir izbūvēts panduss ar atbilstošām dimensijām un slīpumu 5%. Panduss ir ērti lietojams un atbilst vides pieejamības prasībām.

Ieejas kāpnēm nav marķēts kāpņu pirmais un pēdējais pakāpiens. Šajā gadījumā, ja kāpnes ir gaišas, nepieciešams tumšs marķējums, kas iezīmē kāpņu malu. Marķējumu izvietot uz pakāpiena horizontālās daļas.

Ieejas lievenī iestrādātais kājslauķa režģis ir ar parāk lielām acīm, līdz ar to pastāv iespēja iesprūst kruķim, kā arī šinī gadījumā ratiņkrēsla priekšējie ritenīši var iekrist režģī. Režģa maksimālais acu izmērs vienā no virzieniem nedrīkst pārsniegt 15 mm.

Tiesībsarga ziņojuma par vizīti uz Aizkraukles novada Sproģu grupu dzīvokļiem
Pielikums Nr. 1

Ieejas durvis ir divviru, kur vienas vārtnes brīvais atvērums ir 780 mm. Šāds durvju brīvais atvērums ir piemērots visu veidu ratiņkrēsliem, taču tas nav atbilstošs šī brīža normatīvajām prasībām. Mainot durvis vai kādu citu elementu ēkā, nepieciešams ievērot spēkā esošās normatīvās prasības.

Ieejas vājtverī ir demontētas durvis, taču ir atstāt sliekšnis, ko nepieciešams demontēt, jo tas rada nepamatotu pakļūšanas risku.

Iekšējām durvīm vienas vārtnes brīvais atvērums ir 600 mm, kas ir nepietiekami, lai to lietotu ar tehniskajiem palīglīdzekļiem (ratiņkrēslu, rolatoru, atbalsta rāmi). Šajā gadījumā, ja ēkā dzīvo vai to apmeklē cilvēki ar kustību traucējumiem, jātur abas vārtnes atvērtas vai durvis jānomaina uz tādām, kuru brīvais atvērums ir 900 mm.

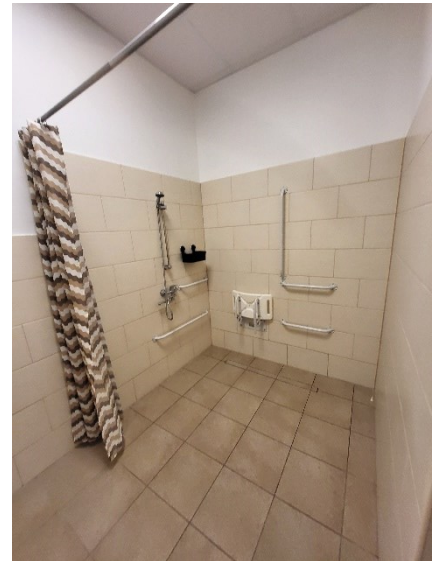
3. Sanmezgli

Ēkā ir izbūvēti divi sanmezgli (tualete/duša), kas piemēroti cilvēkiem ar būtiskiem kustību traucējumiem.

Sanmezglos sanitāro iekārtu izvietojums ir atbilstošs. Pie klozetpoda ir uzstādīta palīdzības izsaukšanas poga, taču tā ir uzstādīta tikai vienā augstumā. Palīdzības izsaukšanas sistēmai jābūt tādai, lai cilvēkis to var iedarbināt, gan sēžot, gan arī gadījumā, ja ir nokritis uz grīdas. Līdz ar to vai nu jāuzstāda divas pogas (200 mm no grīdas un 900 mm no grīdas), vai uzstāda viena poga, kas iedarbināma ar auklu, kas sniedzas līdz grīdai. Nav ieteicams lietot bezvadu sistēmu, kas tiek uzturēta ar baterijām, jo tādā gadījumā nepieciešams regulāri uzraudīt, vai baterijas darbojas.

Dušas zonas dimensijas ir atbilstošas. Pie dušas krēsla nav izvietoti atbilstoši atbalsta rokturi. Pie dušas krēsla nepieciešams tāds pats aprīkojums kā pie klozetpoda.

Piemērs dušas krēslam un dušas rokturiem

4. Virtuve un veļas mazgāšana

4.1 Virtuve

Ēkā ir iekārtota viena koplietošanas virtuve. Virtuves telpa ir pietiekami plaša, lai tajā varētu pagatavot ēst un brīvi manevrēt, ja viens no virtuvē esošajiem cilvēkiem pārvietojas ratiņkrēslā. Tomēr virtuves mēbeles un aprīkojums nav īpaši pielāgots, lai to varētu ērti izmantot, sēžot ratiņkrēslā.

Virtuves mēbeļu pielāgojums ietver:

- paredzēt zem izlietnes, plīts virsmas brīvu vietu, lai zem tām var pabraukt apakšā ar ratiņkrēslu;
- cepeškrasni jānovieto 700 mm virs grīdas, un tai jābūt ar durvīm, kas veras uz sānu;
- arī leduskapi ieteicams novietot uz paaugstinājuma.

Piemērs virtuves pielāgošanai

4.2 Veļas mazgāšanas iespējas

Ēkā ir izveidota telpa veļas mazgāšanai. Telpa ir plaša, un tajā ir daudz vietas manevrēšanai ar tehniskajiem palīglīdzekļiem, telpā ir arī pietiekami vietas veļas žāvēšanai.

5. Istabas

Istabām iespējams piekļūt ar ratiņkrēslu vai izmantojot citu tehnisko palīgīdzekli, tomēr īpaši pielāgotas tās nav. Piemēram, atvērt logus, ja cilvēks pārvietojas ratiņkrēslā, nav iespējams.

Mēbeles un to izvietojumu jāpielāgo katram cilvēkam individuāli, piesaistot ergoterapeitu un uzklausot klienta vēlmes. Piemēram, gultas augstums cilvēkam, kas pārvietojas ar kruķiem, ir nepieciešams augstāks, nekā cilvēkam, kas pārvietojas riteņkreslā, līdz ar to mēbeles būtu jāiepērk, kad ir zināms konkrēts cilvēks, kas istabā dzīvos.

6. Orientēšanās telpās

Telpās ir nodrošināti nepieciešamie kontrasti starp durvīm un sienu un grīdai pret sienām. Nav pietiekams kontrasts slēdžiem un rozetēm.

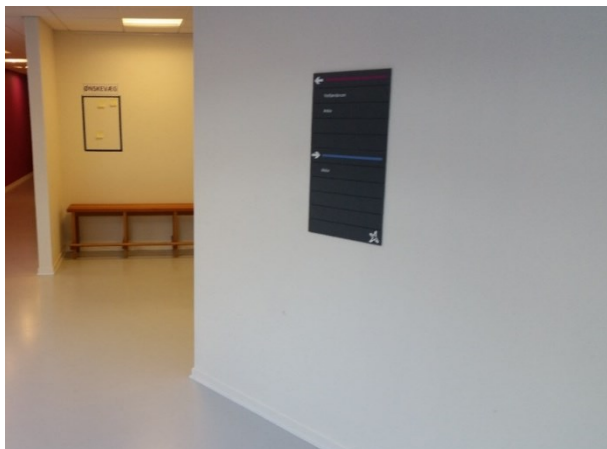
Tiesībsarga ziņojuma par vizīti uz Aizkraukles novada Sproģu grupu dzīvokļiem
Pielikums Nr. 1

Šobrīd ēkā nav izvietotas labi saredzamas, secīgas norādes. Telpās un gaitēnos nepieciešamas secīgas norādes par izeju, kas ir ļoti svarīgi evakuācijas gadījumā gan iemītniekiem, gan viesiem.

Norādes plāksnei jākontrastē uz sienas fona, bet burtiem un cipariem jākontrastē uz norādes pamatnes fona. Pamatne nedrīkst būt tāda, kas veido atspīdumu. Burtu minimālais augstums ir 30 mm, tomēr, ja tas ir iespējams, piemēram, īsiem tekstiem kā “Izeja” – 50 mm.

Piemērs norādes plāksnei, kas kontrastē uz sienas fona

7. Pārvietošanās telpās

Pārvietošanās telpās ir bez līmeņu maiņām vai citiem šķēršļiem. Dimensijas telpās ir atbilstošas. Durvju brīvais atvērums telpās ir pietiekams.

8. Teritorija

Šobrīd pie ēkas esošā teritorija nav labiekārtota. Pie ēkas ir plaši asfaltēti laukumi, līdz ar to ir iespējas pārvietoties ar ratiņkrēslu vai kādu citu tehnisko palīglīdzekli.

9. Evakuācija

Evakuācijas apziņošanas sistēmai jābūt divos sensoros veidos: ar skaņu un gaismu. Nedzirdīgiem cilvēkiem, ja tādi būs, jāizdala speciāli spilveni, aproces vai citi risinājumi, kas trauksmes gadījumā sāk vibrēt, un cilvēks tiek pamodināts.

Norādēm par evakuācijas izeju virzienu jābūt skaidrām, nepārprotamām, vienkāršām, ar labu kontrastu. Norādes jānovieto 1600 mm augstumā no grīdas līmeņa. Evakuācijas plāni, it īpaši šāda veida ēkās, nepilda mīnēto funkciju.

Jābūt izstrādātam skaidram protokolam, kā rīkoties evakuācijas gadījumā. Teritorijā jāizveido pulcēšanās vieta, kurā var saskaitīt cilvēkus.

Ēkā regulāri jāveic evakuācijas mācības dažādās diennakts stundās, lai katrs klients zinātu, kur doties un kā rīkoties.

10. Slēdziens

Piekļuve ēkai un sabiedriskajam transportam ir apgrūtināta, tomēr, ja cilvēkam ir būtiski kustību traucējumiem, jāreķinās ar sabiedriskā transporta pakalpojuma saņemšanas kārtību, piemēram, pieejams autobuss jāpasūta 48 stundas iepriekš. Tā kā grupu dzīvokļu ēkas tiešā tuvumā nav ikdienai nepieciešamu objektu, piemēram, aptiekas, dažāda tipa veikalu u.tml., cilvēkiem ar kustību traucējumiem sakārtot ikdienu būs sarežģīti.

Grupu dzīvokļi ir ar atbilstošu vides pieejamību patstāvīgai dzīvošanai.